

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/209265,Opowiadamy-Polske-swiatu-Polska-kotwica-wolnosci.html>
27.02.2026, 13:54

Opowiadamy Polskę światu: Polska kotwica wolności

„Polska kotwica wolności” to artykuł prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr. Karola Nawrockiego. Wraz z innymi tekstami o Polsce trafił – w kilkunastu językach – do mediów w ponad 60 krajach kilku kontynentów, w ramach kolejnej odsłony projektu „Opowiadamy Polskę światu”.

[Niepodległość](#)

11.11.2026

Najnowsza odsłona projektu „Opowiadamy Polskę światu” realizowana jest przez Instytut Nowych Mediów przy wsparciu Instytutu Pamięci Narodowej. Wszystkie teksty projektu opublikowane są na portalu www.wszystkoconajwazniejsze.pl.

Wcześniejsze edycje „Opowiadamy Polskę światu” związane były z rocznicami wybuchu II wojny światowej, wyzwolenia obozu w Auschwitz, Bitwy Warszawskiej, Grudnia’70 czy urodzin św. Jana Pawła II. Ponad miliard zasięgu miały teksty na 40-lecie „Solidarności” opublikowane w 38 krajach. Z okazji 230. Rocznicy Konstytucji 3 Maja teksty o „polskiej duszy” opublikowały tytuły w 62 krajach, w 22 językach. W rocznicę 17 września 1939 r. teksty z Polski dotarły do ponad 70 krajów, w tym trzy teksty (prezydenta Andrzeja Dudy, brytyjskiego historyka Rogera Moorhouse’a i Karola Nawrockiego, prezesa IPN) zostały opublikowane w prasie w Rosji. Ogromnym zainteresowaniem cieszyły się teksty dotyczące osiągnięć polskiej nauki, Fryderyka Chopina czy też seria artykułów najwybitniejszych światowych ekonomistów przygotowana na Forum Ekonomiczne w Davos.

Ponad półtora miliarda zasięgu miały publikacje 87 artykułów w ponad 70 krajach (wszystkie dane: analiza PAP) w związku z kolejną rocznicą II wojny światowej. 221 172 250 wyniósł łączny zasięg źródłowy (a więc bez proliferacji, cytowań i mediów społecznościowych, wyłącznie teksty na portalach i w aplikacjach, bez tradycyjnych wydań papierowych). Warto podkreślić, że projekt realizowany jest bez płatnych reklam, wyłącznie poprzez wypracowane przez lata relacje z mediami.

W ramach kampanii w latach 2019–2023 przy współpracy IPN ukazały się artykuły:

- [Opowiadamy Polskę światu: Polska sztafeta wolności](#)
- [Opowiadamy Polskę światu: Okruchy polskiej historii](#)
- [Opowiadamy Polskę światu: Konstytucja polskiej wolności](#)
- [Opowiadamy Polskę światu: Największa armia podziemna świata](#)
- [Opowiadamy Polskę światu: Czołgi przeciwko „Solidarności”](#)
- [Opowiadamy Polskę światu: Polski gen wolności](#)
- [Opowiadamy Polskę światu: Polska. Jej drugie imię to Historia](#)
- [Opowiadamy Polskę światu: Polscy innowatorzy zmienili świat](#)
- [Opowiadamy Polskę światu: O Konstytucji 3 maja](#)
- [Pokazujemy Polskę światu. Prezes IPN w prasie zagranicznej o znaczeniu Bitwy Warszawskiej](#)
- [Opowiadamy Polskę światu. Prezes IPN w prasie zagranicznej o tym, dlaczego Polska przetrwała](#)
- [Opowiadamy Polskę światu: O polskim Grudniu ’70 nie tylko w Algierii](#)
- [Opowiadamy Polskę światu. W ramach projektu prezes IPN dr Jarosław Szarek pisze o rotmistrzu Witoldzie Pileckim](#)

- [Opowiadamy Polskę światu: Katyńska blizna](#)

Poniżej publikujemy tekst prezesa IPN dr. Karola Nawrockiego
w jęz. polskim, angielskim, francuskim, hiszpańskim,
ukraińskim i rosyjskim.

Karol Nawrocki, Prezes Instytutu Pamięci Narodowej

Polska kotwica wolności

Historia uczy, że niepodległa, dynamicznie rozwijająca się Polska to ważna podpora wolnego świata – pisze Karol Nawrocki.

To było jedno z ważniejszych przemówień Woodrowa Wilsona w sprawach zagranicznych. 22 stycznia 1917 roku, w trzecim roku Wielkiej Wojny pustoszącej Europę, prezydent Stanów Zjednoczonych przedstawił Senatowi ambitną wizję światowego pokoju. Znalazł w niej miejsce dla państwa, którego od ponad stu lat nie było wówczas na mapach. „[...] Mężowie stanu wszędzie są zgodni, że powinna powstać zjednoczona, niepodległa i sama stanowiąca swe prawa Polska” – stwierdził Wilson. I choć jego ocena była przesadnie optymistyczna – w pełni suwerennej Polski nie chciały w tym okresie ani Rosja, ani Niemcy i Austro-Węgry – zaledwie półtora roku później życzenie prezydenta USA się spełniło.

DNA wolnego narodu

Gdy w XVIII wieku Rosja, Prusy i Austria podzieliły między siebie Polskę, były zdeterminowane, by ta nigdy się nie odrodziła. Konwencja petersburska, podpisana przez imperia rozbiorowe w styczniu 1797 roku, przewidywała wręcz „konieczność uchylenia wszystkiego, co może nasuwać wspomnienie istnienia Królestwa Polskiego”. Sami Polacy – mający w swym DNA umiłowanie wolności – nigdy jednak nie pogodzili się z utratą państwowości i z bronią w ręku wielokrotnie podejmowali walkę o jej odzyskanie: najpierw u boku Napoleona, później w powstaniach wymierzonych przeciwko zaborcom. Te zrywy długo kończyły się klęskami i represjami, ale zarazem wzmacniały świadomość narodową. Równie ważna okazała się mozolna praca organiczna, czyli wszelkie działania na rzecz wzmocnienia sił i organizacji społeczeństwa, rozdzielonego pod obcym panowaniem.

Wybuch w 1914 roku I wojny światowej był – z punktu widzenia Polaków – upragnionym zwrotem geopolitycznym. Oto bowiem potężne państwa rozbiorowe skoczyły sobie do gardeł. Tę sytuację trzeba było jak najlepiej wykorzystać. Zasłużony działacz niepodległościowy Józef Piłsudski przystąpił do formowania Legionów Polskich, walczących u boku Niemiec i Austro-Węgier przeciwko Rosji. Doświadczony polityk Roman Dmowski w Lozannie, a później w Paryżu lobbował u polityków Ententy na rzecz sprawy polskiej. Bardzo skutecznym dyplomatą okazał się też Ignacy Jan Paderewski. Ten światowej sławy pianista zdołał zjednać sobie samego prezydenta Wilsona i jego doradcę Edwarda Mandellę House’a.

Skuteczne połączenie gry dyplomatycznej i wysiłku zbrojnego pozwoliło Polsce odzyskać niepodległość po 123 latach niewoli. 16 listopada 1918 roku, pięć dni po podpisaniu w Compiègne rozejmie kończącym I wojnę światową, Piłsudski rozesłał „rządom i narodom wojującym i neutralnym” telegram notyfikujący „istnienie państwa polskiego niepodległego,

obejmującego wszystkie ziemie zjednoczonej Polski”.

Od niepodległości do niepodległości

Wtamtym momencie nie było jednak przesądzone, czy odrodzone państwo przetrwa, a jeśli tak – to w jakim kształcie. O korzystną granicę zachodnią Polacy skutecznie walczyli w czterech powstaniach skierowanych przeciwko Niemcom – wielkopolskim i trzech śląskich – oraz w negocjacjach pokojowych w Paryżu, gdzie znów prym wiedli Dmowski i Paderewski. Wojsko dowodzone przez Piłsudskiego zdołało zaś zwyciężyć bolszewików, którzy „przez trupa białej Polski” chcieli ponieść na Zachód swą krwawą rewolucję. Bitwa Warszawska 1920 roku, w której Polacy rozbili Armię Czerwoną, przez brytyjskiego lorda Edgara D’Abernona została uznana za osiemnąstą decydującą batalię w dziejach świata.

W latach dwudziestych i trzydziestych Polacy udowodnili, że także w okresie pokoju są zdolni do rzeczy wielkich. Ziemie tak długo rozczłonkowane wcześniej między trzy państwa zaborcze sprawnie złączyli znów w jeden organizm. Młode państwo nie bało się porwać na wielkie inwestycje. W Gdyni, do tej pory sennej wiosce rybackiej nad Bałtykiem, w krótkim czasie powstał jeden z największych i najnowocześniejszych portów w Europie. Na ziemiach środkowej Polski – na południe od Warszawy – ruszyła w drugiej połowie lat trzydziestych budowa Centralnego Okręgu Przemysłowego, mającego wzmocnić potencjał obronny kraju i zapewnić mu skok modernizacyjny. Ten mocno zaawansowany projekt przerwała II wojna światowa.

Diabelski pakt dwóch totalitaryzmów – zawarty w sierpniu 1939 roku przez Adolfa Hitlera i Józefa Stalina – pchnął świat ku nowemu konfliktowi, jeszcze krwawszemu i straszliwszemu niż ten z lat 1914–1918. Tym razem Polska doświadczyła podwójnej okupacji: niemieckiej i sowieckiej. Tę pierwszą do dziś symbolizują masowe egzekucje, uliczne łapanki, wywózki do Auschwitz i pracy przymusowej. Tę drugą – łagry Syberii, stepy Kazachstanu i Katyń, gdzie od strzałów w tył głowy zginął kwiat polskiej inteligencji. Łącznie hekatomba II wojny światowej pochłonęła życie prawie 6 mln obywateli, w tym ogromnej większości polskich Żydów. Przyniosła też krajowi gigantyczne straty materialne, dziś liczone w setkach miliardów dolarów.

Polacy – tak jak w czasie I wojny światowej – znów chwycili za broń, by odzyskać niepodległość. Pod okupacją powstało i rozrastało się tajne wojsko, podległe emigracyjnemu Rządowi RP – najpierw jako Związek Walki Zbrojnej, a później Armia Krajowa. To właśnie AK rozpoczęła 1 sierpnia 1944 roku Powstanie Warszawskie – największe w Europie powstanie miejskie przeciwko niemieckiemu jarzmu. Polscy żołnierze walczyli też na decydujących frontach tej wojny: w powietrznej bitwie o Anglię, pod Tobrukiem, Monte Cassino czy Falaise. Z determinacją, którą doceniał choćby amerykański generał George Patton, bili się – jak niegdyś Kazimierz Pułaski i Tadeusz Kościuszko – o wolność własną i innych narodów.

Koniec II wojny światowej nie przyniósł jednak Polsce wolności, lecz kolejne zniewolenie. Na kilkadziesiąt lat kraj znalazł się pod rządami komunistów, zainstalowanych na bagnietach i czołgach Armii Czerwonej. Uzależnienie od Związku Sowieckiego zdołaliśmy zrzuć dopiero u schyłku lat osiemdziesiątych, z wydatnym udziałem papieża Jana Pawła II i wielomilionowego ruchu „Solidarności”.

Silna Polska w bezpiecznej Europie

Dziś Polska jest tam, gdzie sercem byliśmy zawsze – w politycznych, ekonomicznych i wojskowych strukturach Zachodu. Po latach grabieżczej polityki okupantów, niewydolnej gospodarki

socjalistycznej i trudnej transformacji do realiów rynkowych znów mamy szansę na skok rozwojowy. Do tego niezbędne są inwestycje równie śmiałe, jak niegdyś port w Gdyni i Centralny Okręg Przemysłowy. W ostatnich latach kilka ważnych projektów udało się przeprowadzić lub przynajmniej rozpocząć. W Świnoujściu powstał Terminal LNG imienia Prezydenta Lecha Kaczyńskiego. Mierzeję Wiślaną przeciął kanał otwierający Elblągowi swobodną drogę na Bałtyk. Poprzedni rząd uruchomił też plany wybudowania między Warszawą a Łodzią Centralnego Portu Komunikacyjnego – największego w tej części Europy węzła transportowego, łączącego lotnisko, sieci drogowe i koleje dużych prędkości.

Prawie 38-milionowa Polska ma niezbędny potencjał, by na trwale stać się liderem regionu – nie tylko pod względem wskaźników wzrostu gospodarczego, lecz także w sensie aktywności na rzecz wspólnego rozwoju i bezpieczeństwa. Już w czasie międzywojennym żywe były koncepcje Międzymorza – sojuszu państw Europy Środkowo-Wschodniej położonych między Bałtykiem, Morzem Czarnym i Adriatykiem. Stało za tym przekonanie, że bliska współpraca krajów regionu pozwoli im obronić się przed sowieckim zagrożeniem, ale też zachować podmiotowość, na którą nie miałyby szans w ramach niemieckiej Mitteleuropy. Dziś Międzymorze – oparte na solidarności państw Europy Środkowo-Wschodniej – mogłoby skutecznie osłabiać zagrożenie ze strony Rosji, a jednocześnie zapobiegać nadmiernej niemieckiej dominacji w Europie.

Pełnoskalowa napaść Federacji Rosyjskiej na Ukrainę uświadomiła nam jeszcze dobitniej, że wolność nie jest dana raz na zawsze. Polska pospieszyła Kijowowi z bezprecedensową pomocą – od wsparcia militarnego po przyjęcie setek tysięcy uchodźców. Na Warszawę mogą też liczyć sojusznicy w NATO. Na obronność wydamy w przyszłym roku 4,7 proc. PKB – o wiele więcej niż 2 proc. wymagane od członków Paktu Północnoatlantyckiego. My w Polsce dobrze rozumiemy sojusznicze zobowiązania, zwłaszcza w tak trudnych czasach.

Zjednoczona, niepodległa i sama stanowiąca swe prawa Polska, o której mówił prezydent Wilson, także dziś wzmacnia stabilność i bezpieczeństwo wolnego świata.

Karol Nawrocki

Karol Nawrocki, President of the National Remembrance Institute

The Polish Anchor of Freedom

History teaches us that an independent, dynamically developing Poland is an important pillar of the free world.

On 22 January 1917, in the midst of the Great War ravaging Europe, the President of the United States delivered one of the most important foreign policy speeches in history. Standing before the Senate, he shared a bold vision for global peace. It encompassed a country that had been off the map for more than a century. '[...] statesmen everywhere are agreed that there should be a united, independent, and autonomous Poland,' he said. Although his assessment was overly optimistic – neither Russia, Germany nor Austria-Hungary wanted a fully sovereign Poland at the time – his wish came true just a year and a half later.

DNA of a Free Nation

When Russia, Prussia and Austria carved up Poland in the 18th century, they were resolved that it should never be reunited. The St Petersburg Convention, signed by the partitioning empires in

January 1797, called for the 'elimination of anything that could serve as a reminder of the Polish Kingdom's existence.' However, the Polish people, who had an innate love for freedom, never accepted the loss of their statehood and continuously fought to reclaim it. They initially joined forces with Napoleon and later rebelled against the partitioners in uprisings. Despite ending in defeat and repression, these rebellious outbursts strengthened national consciousness. Equally crucial were the arduous efforts to increase the strength and organisation of a society divided under different foreign rules.

From the Polish perspective, the outbreak of the First World War in 1914 was a long-awaited geopolitical turning point. The powerful partitioning states were at each other's throats. The Poles had to make the most of the situation. Józef Piłsudski, a prominent advocate for independence, took steps to establish the Polish Legions, joining forces with Germany and Austria-Hungary in their fight against Russia. An experienced politician, Roman Dmowski lobbied the Entente politicians for the Polish cause in Lausanne and later in Paris. Ignacy Jan Paderewski proved to be another very effective diplomat. This world-famous pianist managed to win the favour of both President Wilson and his advisor Edward Mandell House.

An effective combination of diplomacy and military effort finally restored Poland's independence after 123 years of enslavement. On 16 November 1918, five days after the signing of the armistice at Compiègne that ended the First World War, Piłsudski sent out a telegram to the 'belligerent and neutral governments and nations' notifying them of 'the existence of an Independent Polish State, within all the territories of the united Poland.'

From Independence to Independence

However, it was not yet known whether the reborn state would survive and, if so, in what form. The Poles fought successfully against the Germans for a favourable western border - in the Greater Poland Uprising and three Silesian uprisings - and through peace negotiations in Paris, again led by Dmowski and Paderewski. Meanwhile, the army commanded by Piłsudski managed to defeat the Bolsheviks, who wanted to carry their bloody revolution to the West 'over the corpse of white Poland.' Lord Edgar D'Abernon of Britain described the Battle of Warsaw in 1920, in which the Poles defeated the Red Army, as the eighteenth decisive battle in world history.

Even during times of peace in the 1920s and 1930s, the Poles showed their capacity for greatness. The territories that had long been divided between the three partitioning states were efficiently reunited. The young state was not afraid to undertake major investments. Gdynia, once a sleepy fishing village on the Baltic coast, quickly became one of Europe's largest and most modern ports. In the late 1930s, the Central Industrial District was built in central Poland, south of Warsaw, to enhance the country's defence capabilities and drive modernisation. This highly advanced project was interrupted by the Second World War.

The vicious pact between two totalitarianisms concluded in August 1939 by Adolf Hitler and Joseph Stalin pushed the world towards a new conflict, even bloodier and more terrible than that of 1914-1918. This time, Poland was invaded by two powers: Germany and the Soviet Union. The German occupation was marked by mass executions, round-ups, deportations to Auschwitz and forced labour. The Soviet yoke meant the gulags of Siberia, the steppes of Kazakhstan and Katyń, where the cream of the Polish intelligentsia was killed by being shot in the back of the head. In total, the hecatomb of the Second World War claimed the lives of almost 6 million Polish citizens, including the vast majority of Polish Jews. It has also brought the country enormous material losses, which today amount to hundreds of billions of dollars.

Just as during the First World War, the Poles took up arms to win back their independence once again. Under the occupation, a secret army was created and grew under the Polish government in exile - first as the Union of Armed Struggle and later as the Home Army. On 1 August 1944, the Home Army initiated the Warsaw Uprising, the largest urban uprising in Europe against German control. More than that, Polish soldiers fought on some of the war's most decisive fronts: the Battle of Britain, Tobruk, Monte Cassino and Falaise. Like Casimir Pulaski and Thaddeus Kosciuszko, they fought for their own freedom and the freedom of other nations, earning the admiration of American general George Patton.

Sadly, the end of the Second World War did not bring Poland the long-awaited freedom, but rather a new form of enslavement. The country found itself under the rule of the Communists, brought to power by the bayonets and tanks of the Red Army. It was only at the end of the 1980s, with the prominent involvement of Pope John Paul II and the multimillion-strong Solidarity movement, that we managed to throw off our dependence on the Soviet Union.

A Strong Poland in a Safe Europe

Poland is now where its heart has always been - in the political, economic and military structures of the West. After enduring years of plundering policies by occupying powers, an inefficient socialist economy and a challenging transition to market realities, our country has finally been presented with a new prospect for substantial progress. To achieve this, we need investments on par with the port of Gdynia and the Central Industrial District. Several notable projects have been completed or at least initiated over the past few years. The LNG terminal named after President Lech Kaczyński was built in Świnoujście. A canal was constructed across the Vistula Spit, opening a free route to the Baltic Sea for Elbląg. The previous government also launched plans to build a Central Transport Port that would connect Warsaw and Łódź, serving as the largest transportation hub in this part of Europe. The port would integrate the airport, road networks and high-speed rail.

With a population of almost 38 million, Poland has the potential to become a long-term leader in the region, not only in terms of economic growth rates but also in promoting shared development and security. Even before the Second World War, a concept of the Intermarium had already developed, referring to an alliance of Central and Eastern European states situated between the Baltic, Black and Adriatic Seas. This concept emerged from the belief that by working closely together, the countries in the region could safeguard themselves against the Soviet threat while also preserving their autonomy, a goal that would have been unattainable within the framework of German Mitteleuropa. Today, the Intermarium, founded on the solidarity of Central and Eastern European states, could effectively counter the Russian threat and prevent excessive German influence in Europe.

The Russian Federation's full-scale invasion of Ukraine has made it abundantly clear that freedom is not a permanent achievement. Poland has provided unprecedented aid to Kyiv, from offering military support to hosting a large number of refugees. NATO countries can also count on Warsaw. We will spend 4.7 per cent of GDP on defence next year, which is well above the 2 per cent required of North Atlantic Treaty Organization members. The people of Poland have a deep understanding of the Alliance's obligations, especially in such difficult times as these.

Today, the independent and self-determining Poland, as mentioned by President Wilson, continues to reinforce the stability and security of the free world.

Karol Nawrocki, Président de l'Institut de la mémoire nationale de Pologne

L'ancre polonaise de la liberté

L'histoire enseigne qu'une Pologne indépendante et en essor dynamique constitue un soutien important pour le monde libre.

Ce fut l'un des discours majeurs de Woodrow Wilson au sujet des affaires étrangères. Le 22 janvier 1917, dans la troisième année de la Grande Guerre ravageant l'Europe, le président des États-Unis présenta au Sénat une vision ambitieuse de la paix mondiale. Il y trouva une place pour un État qui depuis plus de cent ans ne figurait pas sur les cartes : « [...] Les hommes d'État du monde entier s'accordent à dire qu'il doit y avoir une Pologne unie, indépendante et autonome. » Et même si son évaluation était trop optimiste – à l'époque ni la Russie, ni l'Allemagne ni l'Autriche-Hongrie ne souhaitaient une Pologne pleinement souveraine –, un an et demi plus tard seulement, le vœu du président américain devint réalité.

L'ADN d'une nation libre

Lorsqu'au XVIIIe siècle la Russie, la Prusse et l'Autriche se partagèrent la Pologne, elles étaient déterminées à ce qu'elle ne renaîtrait jamais. La Convention de Saint-Petersbourg de 1797, signée par les empires ayant procédé au démembrement du royaume de Pologne, prévoyait même « la nécessité d'abolir tout ce qui peut faire naître [son] existence ». Cependant, les Polonais – qui ont l'amour de la liberté dans leur ADN – n'acceptèrent jamais la perte de leur État et se battirent les armes à la main pour le reconquérir : d'abord aux côtés de Napoléon, puis lors des soulèvements qui se soldèrent longtemps par des défaites et des répressions, mais qui en même temps renforcèrent la conscience nationale. Tout aussi important s'avéra le travail organique ardu, à savoir l'ensemble des activités visant à renforcer la vitalité et l'organisation de la société divisée sous la domination étrangère.

Le déclenchement de la Première Guerre mondiale en 1914 fut, du point de vue des Polonais, un tournant géopolitique très attendu. Ses puissants oppresseurs étaient à couteaux tirés. Il fallait en profiter le mieux possible. L'éminent militant indépendantiste Józef Piłsudski commença à former les Légions polonaises, combattant aux côtés de l'Allemagne et de l'Autriche-Hongrie contre la Russie. L'homme politique expérimenté Roman Dmowski, à Lausanne, puis à Paris, fit pression sur les hommes politiques de l'Entente en faveur de la cause polonaise. Ignacy Jan Paderewski se révéla également un diplomate très efficace. Ce pianiste de renommée mondiale réussit à avoir de son côté le président Wilson et son conseiller Edward Mandell House.

Une combinaison efficace de jeu diplomatique et d'effort militaire permit à la Pologne de retrouver son indépendance après 123 ans de captivité. Le 16 novembre 1918, cinq jours après l'armistice de Compiègne mettant fin à la Première Guerre mondiale, Piłsudski fit parvenir un télégramme aux « gouvernements et nations belligérants et neutres » notifiant « l'existence d'un État polonais indépendant, couvrant toutes les terres de la Pologne unifiée ».

D'une indépendance à l'autre

Pour autant, il n'était pas alors certain que l'État renaissant survivrait et, si oui, sous quelle forme. Les Polonais se battirent avec succès pour une frontière occidentale favorable lors de

quatre soulèvements contre l'Allemagne - un en Grande Pologne et trois en Silésie - et lors des négociations de paix à Paris, où Dmowski et Paderewski brillèrent à nouveau. L'armée commandée par Pilsudski réussit à vaincre les bolcheviks, qui voulaient porter leur révolution sanglante vers l'Ouest « à travers le cadavre de la Pologne blanche ». La bataille de Varsovie en 1920, au cours de laquelle les Polonais dominèrent l'Armée rouge, sera considérée par le britannique Lord Edgar D'Abernon comme la dix-huitième bataille décisive de l'histoire de l'humanité.

Dans les années 1920 et 1930, les Polonais prouvèrent qu'en temps de paix aussi ils étaient capables d'exploits. Les terres si longtemps divisées entre les trois oppresseurs furent à nouveau réunies en un seul organisme. Le jeune État ne craignait pas de réaliser des investissements d'envergure. À Gdynia, un paisible village de pêcheurs au bord de la mer Baltique, fut rapidement construit l'un des plus grands et modernes ports d'Europe. Dans la seconde moitié des années 1930, au sud de Varsovie, commença la construction de la Région industrielle centrale (COP) dont le but était de renforcer le potentiel de défense du pays et de lui permettre de faire un saut de modernisation. Ce projet très avancé fut interrompu par la Seconde Guerre mondiale.

Le pacte diabolique de deux totalitarismes - conclu en août 1939 par Adolf Hitler et Joseph Staline - plongea le monde dans un nouveau conflit, encore plus sanglant et plus terrible que celui de 1914-1918. Cette fois, la Pologne connut une double occupation : allemande et soviétique. L'une est symbolisée jusqu'à nos jours par les exécutions massives, les rafles, les déportations vers Auschwitz et le travail forcé. L'autre - par les camps de travail de Sibérie, les steppes du Kazakhstan et Katyn, où la fleur de l'intelligentsia polonaise fut abattue d'une balle dans la nuque. Au total, l'hécatombe de la Seconde Guerre mondiale coûta la vie à près de 6 millions de citoyens, dont la grande majorité des Juifs polonais. Elle entraîna également d'énormes pertes matérielles pour le pays, qui s'élèvent aujourd'hui à des centaines de milliards de dollars.

Les Polonais, comme lors de la Première Guerre mondiale, reprirent les armes pour retrouver leur indépendance. Sous l'occupation, une armée secrète fut créée et se développa, subordonnée au gouvernement polonais en exil, d'abord sous le nom d'Union de la lutte armée (ZWZ), puis sous celui d'Armée de l'Intérieur (AK). C'est elle qui déclencha le soulèvement de Varsovie le 1er août 1944, la plus grande révolte urbaine d'Europe contre le joug allemand. Les soldats polonais combattirent également sur les fronts décisifs de la guerre : dans la bataille aérienne d'Angleterre, à Tobrouk, au Mont-Cassin et à Falaise. Avec une détermination appréciée ne serait-ce que par le général américain George Patton, ils se battirent - comme le firent autrefois Kazimierz Pułaski et Tadeusz Kościuszko - pour leur propre liberté et celle des autres nations.

Pourtant, la fin de la Seconde Guerre mondiale n'apporta pas à la Pologne la liberté, mais un nouvel esclavage. Pendant plusieurs décennies, le pays tomba sous la domination des communistes, installés sur les baïonnettes et les chars de l'Armée rouge. Nous ne réussîmes à nous défaire de la dépendance à l'égard de l'Union soviétique qu'à la fin des années 1980, grâce à la participation significative du pape Jean-Paul II et au mouvement Solidarnosc, fort de plusieurs millions d'adhérents.

Une Pologne forte dans une Europe sûre

Aujourd'hui, la Pologne est là où notre cœur fut toujours : dans les structures politiques, économiques et militaires de l'Occident. Après des années de politique prédatrice des envahisseurs, d'économie socialiste inefficace et de difficile adaptation aux réalités du marché,

nous avons à nouveau une chance de faire un bond de développement. Il nécessite des investissements aussi audacieux que le port de Gdynia et la Région industrielle centrale. Ces dernières années, plusieurs projets importants furent réalisés ou du moins démarrés. Un terminal GNL nommé en l'honneur du président Lech Kaczyński fut construit à Świnoujście. La presqu'île de la Vistule fut traversée par un canal ouvrant la route libre d'Elbląg vers la mer Baltique. Le gouvernement précédent lança également des projets visant à construire le Port de communication central (CPK) entre Varsovie et Łódź – la plus grande plate-forme de correspondance dans cette partie de l'Europe, reliant l'aéroport, les réseaux routiers et les chemins de fer à grande vitesse.

La Pologne, avec près de 38 millions d'habitants, possède le potentiel nécessaire pour devenir durablement le leader de la région – non seulement en termes d'indicateurs de croissance économique, mais aussi en termes d'activité pour le développement et la sécurité communs. Déjà dans l'entre-deux-guerres, les concepts d'Intermarium étaient vivants – une alliance de pays d'Europe centrale et orientale situés entre la mer Baltique, la mer Noire et la mer Adriatique. Ce qui se cachait derrière, c'était la conviction qu'une coopération étroite entre les pays de la région leur permettrait de se défendre contre la menace soviétique, mais aussi de maintenir leur subjectivité, ce dont ils n'auraient aucune chance au sein de la Mitteleuropa allemande. Aujourd'hui, l'Intermarium – fondé sur la solidarité des pays d'Europe centrale et orientale – pourrait affaiblir efficacement la menace russe tout en entravant une domination allemande excessive en Europe.

L'agression à grande échelle de la Fédération de Russie contre l'Ukraine nous fit comprendre encore plus clairement que la liberté n'est pas donnée une fois pour toutes. La Pologne fournit une aide sans précédent à Kiev – du soutien militaire à l'accueil de centaines de milliers de réfugiés. Les alliés de l'OTAN peuvent également compter sur Varsovie : l'année prochaine, nous consacrerons 4,7 % du PIB à la défense – bien plus de 2% requis des membres de l'Otan. En Pologne, nous comprenons bien les obligations des alliés, surtout en ces temps difficiles.

La Pologne unie, indépendante et autodéterminée du discours du président Wilson renforce aujourd'hui aussi la stabilité et la sécurité du monde libre.

Karol Nawrocki

Karol Nawrocki, Presidente del Instituto de la Memoria Nacional

El ancla polaca de la libertad

La historia nos enseña que una Polonia independiente y en dinámico desarrollo constituye un importante pilar del mundo libre.

Este fue uno de los discursos más importantes sobre política exterior de Woodrow Wilson. El 22 de enero de 1917, el tercer año de la Gran Guerra que asolaba Europa, el presidente de Estados Unidos presentó al Senado una ambiciosa visión de la paz mundial. En ella encontró un lugar para un país que entonces llevaba más de un siglo sin aparecer en los mapas. “[...] los hombres de Estado de todo el mundo están de acuerdo en que debe alzarse una Polonia unida, independiente y autónoma”- declaró Wilson. Y aunque su valoración era demasiado optimista —Rusia, Alemania y Austria-Hungría no querían entonces una Polonia plenamente soberana—, solo un año y medio después, el deseo del presidente de EE. UU. se hizo realidad.

El ADN de una nación libre

Cuando Rusia, Prusia y Austria se repartieron Polonia en el siglo XVIII, estos países estaban decididos a que Polonia no volviera a renacer. La Convención de San Petersburgo, firmada por los imperios particionistas en enero de 1797, estipulaba incluso “la necesidad de eliminar todo lo que pudiera recordar la existencia del Reino de Polonia”. Sin embargo, los propios polacos —que llevan el amor a la libertad en su ADN— nunca se resignaron a la pérdida de la condición de Estado y lucharon repetidamente por recuperarla: primero al lado de Napoleón, después en los levantamientos contra los particionistas. Estos enfrentamientos acabaron durante mucho tiempo en derrota y represión, pero también reforzaron la conciencia nacional. Igualmente importante fue el extenuante trabajo orgánico, es decir, todas las iniciativas encaminadas a potenciar la fuerza y la organización de una sociedad separada bajo dominio extranjero.

El estallido de la Primera Guerra Mundial en 1914 supuso, desde el punto de vista de los polacos, un ansiado giro geopolítico. Porque en ese momento los poderosos estados particionistas se saltaron a la yugular entre sí. Era necesario aprovechar al máximo esta situación. El destacado activista independentista Józef Piłsudski se dispuso a formar las Legiones Polacas, que lucharon junto a Alemania y Austria-Hungría contra Rusia. El experimentado político Roman Dmowski presionó a los políticos de la Entente en Lausana, y más tarde en París, en favor de la causa polaca. Ignacy Jan Paderewski también demostró ser un diplomático muy eficaz. Este pianista de fama mundial consiguió ganarse al mismísimo presidente Wilson y a su asesor Edward Mandell House.

Una eficaz combinación de diplomacia y esfuerzo militar permitió a Polonia recuperar su independencia tras 123 años de esclavitud. El 16 de noviembre de 1918, cinco días después del armisticio firmado en Compiègne que ponía fin a la Primera Guerra Mundial, Piłsudski envió un telegrama a “los gobiernos y naciones beligerantes y neutrales” notificándoles “la existencia de un Estado polaco independiente, que abarca todas las tierras de una Polonia unida”.

De la independencia a la independencia

En aquel momento, sin embargo, que el renacido Estado perdurara no era una conclusión definitiva y, en caso afirmativo, también estaba por ver en qué forma. Los polacos lucharon con éxito por una frontera occidental favorable en cuatro levantamientos contra los alemanes —uno en la región de Gran Polonia y tres en Silesia— así como en las negociaciones de paz de París, en las que Dmowski y Paderewski volvieron a marcar la senda a seguir. A su vez, el ejército dirigido por Piłsudski consiguió derrotar a los bolcheviques, quienes “a través del cadáver de la blanca Polonia” querían llevar su sangrienta revolución hasta Occidente. La batalla de Varsovia de 1920, en la que los polacos aplastaron al Ejército Rojo, fue considerada por el británico Lord Edgar D’Abernon como la decimoctava batalla decisiva de la historia mundial.

En las décadas de 1920 y 1930, los polacos demostraron que también eran capaces de grandes hazañas en tiempos de paz. El territorio, que durante mucho tiempo había estado dividido entre los tres estados particionistas, volvió a unirse como un solo organismo. El joven Estado no temía hacerse con las grandes inversiones. En poco tiempo, uno de los puertos más grandes y modernos de Europa se estableció en Gdynia, hasta ahora un tranquilo pueblo pesquero del mar Báltico. En los territorios centrales de Polonia, al sur de Varsovia, se inició en la segunda mitad de la década de 1930 la construcción de la Centralny Okręg Przemysłowy [la Región Industrial Central], destinada a reforzar el potencial defensivo del país y garantizar su modernización. Este proyecto tan avanzado se vio interrumpido por la Segunda Guerra Mundial.

El pacto diabólico entre los dos totalitarismos, celebrado en agosto de 1939 por Adolf Hitler y Iósif Stalin, arrastró al mundo hacia un nuevo conflicto, aún más sangriento y terrible que el de 1914-1918. Esta vez Polonia sufrió una doble ocupación: alemana y soviética. La primera sigue simbolizada en la actualidad por las ejecuciones masivas, las redadas callejeras, las deportaciones a Auschwitz y los trabajos forzados. La segunda ocupación, a su vez, por los gulags de Siberia, las estepas de Kazajistán y por Katyń, donde lo mejor de la intelectualidad polaca fue asesinado mediante tiros en la nuca. En total, la hecatombe de la Segunda Guerra Mundial se cobró la vida de casi 6 millones de ciudadanos, entre ellos la inmensa mayoría de judíos polacos. También supuso gigantescas pérdidas materiales para el país, que hoy ascienden a cientos de miles de millones de dólares.

Al igual que durante la Primera Guerra Mundial, los polacos volvieron a levantarse en armas para recuperar su independencia. Bajo la ocupación, se creó y desarrolló un ejército secreto subordinado al Gobierno de la República de Polonia en el exilio, primero como Związek Walki Zbrojnej [Unión de Lucha Armada] y más tarde como Armia Krajowa [Ejército Nacional]. Fue el Ejército Nacional el que inició el Levantamiento de Varsovia el 1 de agosto de 1944, el mayor levantamiento urbano de Europa contra el yugo alemán. Los soldados polacos también lucharon en los frentes decisivos de esta guerra: en la batalla aerotransportada de Gran Bretaña, en Tobruk, Monte Cassino y Falaise. Con una determinación que supo apreciar incluso el general estadounidense George Patton, lucharon —como en su día hicieron Kazimierz Pułaski y Tadeusz Kościuszko— por su propia libertad y la de otras naciones.

Sin embargo, el final de la Segunda Guerra Mundial no trajo la libertad a Polonia, sino el siguiente período de esclavitud. Durante varias décadas, el país estuvo bajo el gobierno de los comunistas, instalados sobre las bayonetas y los tanques del Ejército Rojo. Solo conseguimos deshacernos de nuestra dependencia de la Unión Soviética a finales de la década de 1980, con la destacada participación del papa Juan Pablo II y el multitudinario movimiento “Solidaridad”.

Una Polonia fuerte en una Europa segura

Hoy, Polonia está donde siempre ha estado nuestro corazón: en las estructuras políticas, económicas y militares de Occidente. Tras años de políticas de saqueo por parte de los ocupantes, una economía socialista ineficiente y una difícil transición a las realidades del mercado, tenemos de nuevo la oportunidad de dar un salto en nuestro desarrollo. Para ello se necesitan inversiones tan audaces como lo fueron en su día el puerto de Gdynia y la Región Industrial Central. En los últimos años se han llevado a cabo, o al menos iniciado, varios proyectos importantes. En Świnoujście se ha construido la Terminal LNG en honor al presidente Lech Kaczyński. El estrecho del Vístula ha sido atravesado por un canal que ha abierto a Elbląg una ruta libre hacia el mar Báltico. El anterior gobierno también puso en marcha planes para construir el Puerto Central de Transporte entre Varsovia y Łódź, el mayor nodo de transporte de esta parte de Europa, que conectaría el aeropuerto, las redes de carreteras y el tren de alta velocidad.

Polonia, con una población de casi 38 millones de habitantes, tiene el potencial necesario para convertirse en líder permanente de la región, no solo en términos de tasa de crecimiento económico, sino también de participación activa en el desarrollo social y la seguridad. Ya en el período de entreguerras estaba vivo el concepto de Międzymorze [entre mares], una alianza de los Estados de Europa Central y Oriental situados entre los mares Báltico, Negro y Adriático. Detrás de esta idea estaba la convicción de que una estrecha cooperación entre los países de la

регіон les permitiría defenderse de la amenaza soviética, pero también preservar su identidad, algo que no habrían tenido la oportunidad de hacer dentro de la Mitteleuropa alemana. En la actualidad, la idea de Międzymorze —basada en la solidaridad de los Estados de Europa Central y Oriental— podría debilitar eficazmente la amenaza rusa y, al mismo tiempo, evitar un excesivo dominio de Europa por parte de Alemania.

La agresión a gran escala de la Federación Rusa contra Ucrania nos ha hecho aún más conscientes de que cuando la libertad se consigue, esta no permanece para siempre. Polonia, de una forma sin precedentes, se ha volcado a prestar ayuda a Kiev: desde apoyo militar hasta la acogida de cientos de miles de refugiados. Los aliados de la OTAN también pueden contar con Varsovia. El año que viene dedicaremos el 4,7 % del PIB a defensa, un valor muy por encima del 2 % exigido a los miembros de la Organización del Tratado del Atlántico Norte. En Polonia entendemos bien los compromisos de los aliados, especialmente en tiempos tan difíciles.

La Polonia unida, independiente y autónoma de la que habló el presidente Wilson sigue reforzando hoy la estabilidad y la seguridad del mundo libre.

Karol Nawrocki

Karol Nawrocki, Президент Інституту національної пам'яті

Польський якір свободи

Історія вчить, що незалежна Польща, яка динамічно розвивається, є важливою опорою вільного світу.

Це була одна з найважливіших промов Вудро Вільсона про закордонні справи. 22 січня 1917 року, на третьому році Великої війни, яка спустошувала Європу, президент Сполучених Штатів представив Сенату амбітне бачення миру у всьому світі. Він знайшов там місце для країни, яка не існувала на картах більш як сто років. «[...] державні діячі скрізь погоджуються з тим, що має бути створена об'єднана, незалежна та суверенна Польща», – сказав Вільсон. І хоча його оцінка була надто оптимістичною – ані Росія, ані Німеччина, ані Австро-Угорщина на той час не хотіли повністю суверенної Польщі, вже через півтора року бажання президента США збулося.

ДНК вільної нації

Коли у 18 столітті Росія, Пруссія та Австрія поділили між собою Польщу, вони твердо вирішили, що вона ніколи не відродиться. Петербурзька конвенція, підписана імперіями, що dokonali поділу в січні 1797 року, навіть передбачала «необхідність скасування всього, що може призвести до існування Королівства Польського». Однак самі поляки, в ДНК яких закладена любов до свободи, ніколи не змирилися з втратою державності, та зі зброєю в руках боролися за її повернення: спочатку на боці Наполеона, потім у повстаннях проти загарбників. Ці повстання довгий час закінчувалися поразками і репресіями, але водночас зміцнювали національну свідомість. Не менш важливою була важка органічна праця, тобто вся діяльність, спрямована на зміцнення сил і організацію суспільства, розділеного під чужоземною владою.

Початок Першої світової війни в 1914 році був – з погляду поляків – довгоочікуваним геополітичним поворотом. Це тому, що потужні держави, що dokonali поділи, скочили одна

одній до горлянок. Ми повинні були використати цю ситуацію якнайкраще. Видатний борець за незалежність Юзеф Пілсудський почав формувати польські легіони, воюючи разом з Німеччиною та Австро-Угорщиною проти Росії. Досвідчений політик Роман Дмовський любіював польську справу серед політиків Антанти в Лозанні, а потім і в Парижі. Ігнацій Ян Падеревський також виявився дуже ефективним дипломатом. Цей всесвітньо відомий піаніст зумів завоювати на свій бік самого президента Вільсона та його радника Едварда Манделла Хауса.

Ефективне поєднання дипломатичної гри та військових зусиль дозволило Польщі відновити незалежність після 123 років полону. 16 листопада 1918 року, через п'ять днів після підписання в Комп'єні перемир'я, яке закінчило Першу світову війну, Пілсудський надіслав телеграму «войовничим і нейтральним урядам і націям», сповіщаючи «про існування незалежної польської держави, що охоплює всі землі об'єднаної Польщі».

Від незалежності до незалежності

Однак на той момент не було певно, чи виживе відроджена держава, і якщо так, то в якому вигляді. Поляки успішно боролися за вдалий західний кордон під час чотирьох повстань проти Німеччини — Великопольського і трьох Сілезьких — і на мирних переговорах у Парижі, де Дмовський і Падеревський знову керували напрямком розмов. Армії під командуванням Пілсудського вдалося перемогти більшовиків, які хотіли «через труп білої Польщі» пронести свою криваву революцію на Захід. Варшавська битва 1920 року, в якій поляки перемогли Червону армію, британський лорд Едгар Д'Абернон вважав вісімнадцятою вирішальною битвою в історії світу.

У 1920-1930-х роках поляки довели, що вони здатні на велике навіть у мирний час. Землі, які так довго були поділені між трьома окупаційними державами, знову ефективно об'єдналися в один організм. Молода держава не побоялася йти на великі інвестиції. У Гдині, раніше сонному рибальському селищі на Балтійському морі, швидко збудували один із найбільших і найсучасніших портів Європи. У центральній частині Польщі на південь від Варшави в другій половині 1930-х років почалося будівництво Центрального промислового району, покликаного зміцнити оборонний потенціал країни і забезпечити їй модернізаційний стрибок. Цей передовий проект був перерваний Другою світовою війною.

Диявольський пакт двох тоталітаризмів, укладений у серпні 1939 року Адольфом Гітлером і Йосипом Сталіним, підштовхнув світ до нового конфлікту, ще кривавішого й жахливішого, ніж конфлікт 1914–1918 років. Цього разу Польща пережила подвійну окупацію: німецьку та радянську. Перша досі символізується масовими стратами, вуличними облавами, депортаціями до Освенцима та примусовою працею. Друга окупація це трудові табори Сибіру, степи Казахстану та Катинь, де від пострілів у потилицю загинув цвіт польської інтелігенції. Загалом гекатомба Другої світової війни забрала життя майже 6 мільйонів громадян, серед яких переважна більшість польських євреїв. Це також принесло країні величезні матеріальні збитки, які сьогодні обчислюються сотнями мільярдів доларів.

Поляки, як і під час Першої світової війни, знову взяли за зброю, щоб відновити незалежність. В умовах окупації було створено та зростало таємне військо, підпорядковане польському уряду в екзилі – спочатку як Союз збройної боротьби, а згодом як Армія Крайова. Саме Армія Крайова 1 серпня 1944 року розпочала Варшавське повстання – найбільше міське повстання в Європі проти німецького ярма. Польські вояки також воювали на вирішальних фронтах війни: у повітряній битві за Британію, під Тобруком, Монте-Кассіно та

Фалезом. З рішучістю, яку цінував навіть американський генерал Джордж Паттон, вони боролися – як свого часу Казімеж Пуласький і Тадеуш Костюшко – за власну свободу та свободу інших народів.

Проте кінець Другої світової війни приніс Польщі не свободу, а подальше поневолення. На кілька десятиліть країна опинилася під владою комуністів, встановленою на багнетах і танках Червоної Армії. Втратити залежність від Радянського Союзу нам вдалося лише наприкінці 1980-х років за значної участі Папи Івана Павла II та багатомільйонного руху «Солідарність».

Сильна Польща в безпечній Європі

Сьогодні Польща знаходиться там, де завжди були наші серця – в політичних, економічних і військових структурах Заходу. Після років грабіжницької політики окупантів, неефективної соціалістичної економіки та важкої трансформації до ринкових реалій ми знову маємо шанс на стрибок розвитку. Це вимагає таких сміливих інвестицій, як порт у Гдині та Центральний промисловий район. За останні роки було здійснено або принаймні розпочато кілька важливих проєктів. У Свіноуйське збудовано LNG-термінал імені президента Леха Качинського. Віслинську косу перетнув канал, що відкрив Ельблонгу вільний шлях до Балтійського моря. Попередній уряд також запустив плани побудови Центрального комунікаційного порту між Варшавою та Лодзью – найбільшого транспортного вузла в цій частині Європи, який з'єднує аеропорт, мережі доріг і високошвидкісні залізниці.

Польща з майже 38-мільйонним населенням має необхідний потенціал, щоб назавжди стати лідером регіону – не лише за показниками економічного зростання, а й за активністю для спільного розвитку та безпеки. У міжвоєнний період була жива концепція Міжмор'я – союзу країн Центральної та Східної Європи, розташованих між Балтійським, Чорним та Адріатичним морями. Вона ґрунтувалася на переконанні, що тісна співпраця між країнами регіону дозволить захиститися від радянської загрози, але також зберегти свою суб'єктність, чого країни не мали б шансу досягти в німецькій Mitteleuropa. Сьогодні Міжмор'я – засноване на солідарності країн Центральної та Східної Європи – могло б ефективно послабити загрозу з боку Росії і водночас запобігти надмірному домінуванню Німеччини в Європі.

Повномасштабний напад Російської Федерації на Україну змусив нас ще чіткіше усвідомити, що свобода не дається раз і назавжди. Польща надала Києву безпрецедентну допомогу – від військової підтримки до прийняття сотень тисяч біженців. Союзники по НАТО також можуть розраховувати на Варшаву. Наступного року на оборону ми будемо витрачати 4,7%. ВВП – значно більше, ніж 2%, які вимагаються від членів Організації Північноатлантичного договору. Ми в Польщі добре розуміємо союзницькі зобов'язання, особливо в такі важкі часи.

Об'єднана, незалежна та суверенна Польща, про яку говорив президент Вільсон, і сьогодні зміцнює стабільність і безпеку вільного світу.

Karol Nawrocki

Karol Nawrocki, глава Института национальной памяти

Польский якорь свободы

История учит, что независимая и динамично развивающаяся Польша является важной опорой свободного мира.

Это была одна из важнейших речей Вудро Вильсона об иностранных делах. 22 января 1917 года, на третьем году Великой войны, разорвавшей Европу, президент Соединенных Штатов представил Сенату амбициозное видение мира во всем мире. Он нашел там место для страны, которая не существовала на картах уже более ста лет. «[...] государственные деятели везде согласны с тем, что должна быть создана объединенная, независимая и суверенная Польша», – сказал Вильсон. И хотя его оценка была слишком оптимистичной – ни Россия, ни Германия, ни Австро-Венгрия в то время не хотели полностью суверенной Польши, уже через полтора года желание президента США сбылось.

ДНК свободной нации

Когда в 18 веке Россия, Пруссия и Австрия разделили Польшу, они твердо решили, что она никогда не возродится. Петербургская конвенция, подписанная империями, свершившими разделение в январе 1797 года, даже предусматривала «необходимость отмены всего, что может привести к существованию Королевства Польского». Однако сами поляки, в ДНК которых заложена любовь к свободе, никогда не смирились с потерей государственности и с оружием в руках боролись за ее возвращение: сначала на стороне Наполеона, затем в восстаниях против захватчиков. Эти восстания долгое время заканчивались поражениями и репрессиями, но в то же время укрепляли национальное сознание. Не менее важным был тяжелый органический труд, то есть вся деятельность, направленная на укрепление сил и организацию общества, разделенного под чужеземной властью.

Начало Первой мировой войны в 1914 году было – с точки зрения поляков – долгожданным геополитическим поворотом. Это потому, что мощные государства, свершившие разделение страны, бросились друг на друга. Мы должны были использовать эту ситуацию лучше. Выдающийся борец за независимость Юзеф Пилсудский начал формировать польские легионы, воюя вместе с Германией и Австро-Венгрией против России. Опытный политик Роман Дмовский лоббировал польское дело среди политиков Антанты в Лозанне, а затем и в Париже. Игнатий Ян Падеревский также оказался очень эффективным дипломатом. Этот всемирно известный пианист сумел завоевать на свою сторону самого президента Вильсона и советника Эдварда Манделла Хауса.

Эффективное сочетание дипломатической игры и военных усилий позволило Польше восстановить независимость после 123 лет плена. 16 ноября 1918 года, через пять дней после подписания в Компьене перемирия, окончившего Первую мировую войну, Пилсудский направил телеграмму «воинственным и нейтральным правительствам и нациям», извещая «о существовании независимого польского государства, охватывающего все земли объединенной Польши».

От независимости к независимости

Однако на тот момент не было известно наверняка, выживет ли возрожденное государство, и если да, то в каком виде. Поляки успешно боролись за удачную западную границу во время четырех восстаний против Германии — Великопольского и трех Силезских — и на мирных переговорах в Париже, где Дмовский и Падеревский снова руководили направлением бесед. Армии под командованием Пилсудского удалось победить большевиков, желавших «через труп белой Польши» пронести свою кровавую революцию на Запад. Варшавское сражение

1920 года, в котором поляки победили Красную армию, британский лорд Эдгар Д'Абернон считал восемнадцатым решающим сражением в истории мира.

В 1920-1930-х годах поляки доказали, что они способны к великому даже в мирное время. Земли, которые так долго были поделены между тремя оккупационными государствами, снова эффективно объединились в один организм. Молодое государство не побоялось идти на крупные инвестиции. В Гдыне, ранее сонном рыбацком поселке на Балтийском море, быстро построили один из самых больших и современных портов Европы. В центральной части Польши южнее Варшавы во второй половине 1930-х годов началось строительство Центрального промышленного района, призванного укрепить оборонный потенциал страны и обеспечить ей модернизационный скачок. Этот передовой проект был прерван второй мировой войной.

Дьявольский пакт двух тоталитаризмов, заключенный в августе 1939 года Адольфом Гитлером и Иосифом Сталиным, подтолкнул мир к новому конфликту, еще более кровавому и ужасному, чем конфликт 1914–1918 годов. В этот раз Польша пережила двойную оккупацию: немецкую и советскую. Первая до сих пор символизируется массовыми казнями, уличными облавами, депортациями в Освенцим и принудительным трудом. Вторая оккупация это трудовые лагеря Сибири, степи Казахстана и Катынь, где от выстрелов в затылок погиб цвет польской интеллигенции. В общей сложности гекатомба Второй мировой войны унесла жизни почти 6 миллионов граждан, среди которых подавляющее большинство польских евреев. Это также принесло стране огромный материальный ущерб, который сегодня исчисляется сотнями миллиардов долларов.

Поляки, как и во время Первой мировой войны, снова принялись за оружие, чтобы восстановить независимость. В условиях оккупации было создано и росло тайное войско, подчиненное польскому правительству в иммиграции – сначала как Союз вооруженной борьбы, а впоследствии как Армия Крайова. Именно Армия Крайова 1 августа 1944 начала Варшавское восстание – крупнейшее городское восстание в Европе против немецкого ига. Польские воины также воевали на решающих фронтах войны: в воздушном сражении за Британию, под Тобруком, Монте-Кассино и Фалезом. С решимостью, которую ценил даже американский генерал Джордж Паттон, они боролись – как в свое время Казимеж Пуласки и Тадеуш Костюшко – за свою свободу и свободу других народов.

Однако конец Второй мировой войны принес Польше не свободу, а дальнейшее порабощение. На несколько десятилетий страна оказалась во власти коммунистов, установленной на штыках и танках Красной Армии. Потерять зависимость от Советского Союза нам удалось лишь в конце 1980-х годов при участии Папы Иоанна Павла II и многомиллионного движения «Солидарность».

Сильная Польша в безопасной Европе

Сегодня Польша находится там, где всегда были наши сердца – в политических, экономических и военных структурах Запада. После лет грабительской политики оккупантов, неэффективной социалистической экономики и тяжелой трансформации в рыночные реалии мы снова имеем шанс на скачок развития. Это требует таких смелых инвестиций как порт в Гдыне и Центральный промышленный район. За последние годы было осуществлено или, по крайней мере, начато несколько важных проектов. В Свиноуйце построен LNG-терминал имени президента Леха Качиньского. Вислинскую косу пересек канал, открывший Эльблонгу свободный путь к Балтийскому морю. Предыдущее

правительство также запустило планы по построению Центрального коммуникационного порта между Варшавой и Лодзью – крупнейшего транспортного узла в этой части Европы, соединяющего аэропорт, сети дорог и высокоскоростные железные дороги.

Польша с почти 38-миллионным населением имеет необходимый потенциал, чтобы навсегда стать лидером региона – не только по показателям экономического роста, но и активности для совместного развития и безопасности. В межвоенный период существовала концепция Межморья – союза стран Центральной и Восточной Европы, расположенных между Балтийским, Черным и Адриатическим морями. Она основывалась на убеждении, что тесное сотрудничество между странами региона позволит защититься от советской угрозы, но также сохранить свою субъектность, чего страны не могли бы достичь в немецкой Mitteleuropa. Сегодня Межморье – основанное на солидарности стран Центральной и Восточной Европы – могло бы эффективно ослабить угрозу со стороны России и одновременно предотвратить чрезмерное доминирование Германии в Европе.

Полномасштабное нападение Российской Федерации на Украину заставило нас еще более четко осознать, что свобода не дается раз и навсегда. Польша предоставила Киеву беспрецедентную помощь – от военной поддержки до принятия сотен тысяч беженцев. Союзники по НАТО могут рассчитывать на Варшаву. В следующем году на оборону мы будем тратить 4,7% ВВП – значительно больше 2%, требуемых от членов Организации Североатлантического договора. Мы в Польше хорошо понимаем союзнические обязательства, особенно в столь трудные времена.

Объединенная, независимая и суверенная Польша, о которой говорил президент Вильсон, и сегодня укрепляет стабильность и безопасность свободного мира.

Karol Nawrocki

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Niepodległość

Artykuł

